

תלמודו בידו

דף יב עמוד ב

- א** איזה מעשר נוהג בשש השנים של השמיטה ?
- ב** מנין שבשנה השלישית והששית מעשר שני אינו נוהג, אך מעשר ראשון נוהג ?
- ג** המודר הנאה מחברו לשנה או לשנה זו, עד מתי אסור בהנאתו ?
- ד** מה קובע את שנת המעשר של תלתן, דגן, תירוש וזיתים ?
- ה** האם פירות האילן חייבים במעשר מן התורה או מדרבנן, ומה קובע את שנת חיובם במעשר ?

א שנה ראשונה, שניה, רביעית, חמישית: מעשר ראשון ומעשר שני.
שנה שלישית וששית: מעשר ראשון ומעשר עני.

ב מעשר שני אינו נוהג: "בשנה השלישית שנת המעשר", ללמד שאין נוהג בה אלא מעשר אחד מן המעשרות שנהגו בשתי השנים הקודמות, והוא מעשר ראשון.
מעשר ראשון נוהג: 1. "נתתי לכם מאתם בנחלתכם", להקיש מעשר ראשון לנחלה, וכשם שלנחלה אין הפסק, כך למעשר ראשון אין הפסק.
2. "ובא הלוי", בכל זמן שמבקש מעשרותיו תן לו, אפילו בשנה השלישית.

ג לשנה: מונה שנים עשר חודש מיום ליום.
לשנה זו: כיון שהגיע הראשון בתשרי נשלם נדרו, כיון שמעכשיו זו שנה חדשה.
ואפילו לר' אלעזר שסובר שאין יום אחד בשנה חשוב שנה (אלא שלשים יום).
כיון שכוונתו היתה לצער את עצמו, והרי נצטער אף בזמן מועט זה.
- ראש השנה לנדרים הוא בתשרי ולא בניסן, שבנדרים הלך אחר לשון בני אדם.

ד תלתן ומין תבלין: משעה שצמח הזרע שבתוכו (ולא לפי זמן לקיטתו).
דגן, תירוש וזיתים: משיגיעו לשליש גידולם, אף שישלימו גדילתם בשנה הבאה.

ה מדרבנן. והולכים אחר החנטה, כיון שגדל מכח מי השנה שחנט בה.
שהשרף עולה כאילן לפני החנטה, ונכנס בפרי תמיד וממנו הפירות גדלים.

לעילוי נשמת הרב ישראל משה הכהן בן דוד ז"ל